

Okhrimenko, I. V., and Zinchenko, V. P. "Analiz efektyvnosti adytyvnoho vyrobnytstva v aviabuduvanni" [Analysis of the Efficiency of Additive Production in Aircraft Construction]. *Hirotekhnohii ta konstruiuvannia litalnykh aparativ*. Kyiv: Politekhnik, 2015. 35-36.

Podrieza, S. M. et al. "Prohresyvni tekhnolohii vidnovlennia aviatsiinoi tekhniki : referat roboty na zdobuttia Derzhavnoi premii Ukrainy v haluzi nauky i tekhniki 2012 r." [Progressive Technologies for the Restoration of Aviation Equipment: An Abstract of the Work for the State Prize of Ukraine in the Field of Science and Technology

in 2012]. Kyiv, 2012. <https://nadoest.com/referat-roboty-na-zdobuttia-derzhavnoyi-premiyi-ukrayini-v-galu>
 Popov, D. V. "Metod formuvannia rehlamentiv tekhnichnoho obsluhovuvannia povitrianykh suden" [Method of Formation of Aircraft Maintenance Regulations]. *Avtomatika. Avtomatizatsiya. Elektrotekhnicheskiiye komplekxy i sistemy (AAEKS)*. 2009. <http://aaecs.org/popov-dv-metod-formuvannya-reglamentv-tehnichnogo-obslugovuvannya-povtryanih-suden.html>
 Yehorov, S. N., Pavilch, V. M., and Vodchyts, O. H. *Ekspluatatsiia ta remont aviatsiinoho ozbroiennia* [Operation and Repair of Aviation Weapons]. Kyiv: NAU, 2008.

УДК 336:339.9

JEL: G32; L86; P43

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-11-172-178>

РИЗИК-ОРІЄНТОВАНА СИСТЕМА ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

©2021 ПТАЩЕНКО О. В.

УДК 336:339.9

JEL: G32; L86; P43

Птащенко О. В. Ризик-орієнтована система фінансового забезпечення в умовах розвитку інформаційних технологій

У роботі розглянуто основні особливості розвитку сучасного інформаційного простору та становлення інформаційних технологій, що сьогодні безпосередньо поєднуються з формуванням ризик-орієнтованої системи фінансового забезпечення. Роль інформаційних технологій у суспільстві є постійною та поширюється на дедалі більше сфер застосування – науку, освіту, бізнес, транспорт, зв'язок, державне управління, оборону, політичне життя, культуру, побут тощо. Однак на методологічному рівні виникають деякі питання щодо виявлення й адаптації потенційних інформаційних технологій для забезпечення позитивного економічного розвитку. Важливий вплив на регулювання розвитку світового ринку інформаційних технологій здійснюють неурядові організації, зокрема об'єднання національних асоціацій ІТ-компаній – Світовий альянс інформаційних технологій та послуг, інші. Таким чином, перманентне розгортання НТП і вплив глобалізації на ІТ-індустрію визначають необхідність удосконалення механізмів економіко-організаційного та правового регулювання світового ринку інформаційних технологій. У цьому напрямі універсальність регулюючих економіко-правових норм світової ІТ-галузі не завжди спрацьовує для використання окремою країною – учасницею ринку внаслідок недосконалості її національної законодавчої бази та економіко-організаційних регуляторів в інформаційній. При цьому країни, які приєднуються до процесу гармонізації своїх економіко-правових регулюючих механізмів у сфері ІТ до світових стандартів, повинні виконувати три важливі групи заходів: 1) заходи у сфері розвитку інформаційних послуг, 2) заходи з розвитку безпосередньо інформаційних технологій; 3) заходи щодо захисту та підтримки виробників ІТ-продуктів і послуг. Ризик-орієнтоване управління у процесі забезпечення розвитку та впровадження інформаційних технологій для підприємства скероване на забезпечення виконання стратегії підприємства та сталого його розвитку із інтеграцією в бізнес-процеси та прийняття управлінських рішень. Наведені напрямки інтеграції ризик-орієнтованого підходу в діяльність підприємства дають можливість конкретизувати кроки із впровадження даного підходу з максимальною ефективністю для господарюючого суб'єкта.

Ключові слова: глобальний простір, глобалізаційний процес, глобалізація, ризик-орієнтовані системи фінансового забезпечення, інформаційне середовище, інформаційні технології.

Рис.: 2. **Табл.:** 2. **Бібл.:** 16.

Птащенко Олена Валеріївна – доктор економічних наук, доцент, професор кафедри міжнародних економічних відносин, Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця (просп. Науки, 9а, Харків, 61166, Україна)

E-mail: Olena.Ptashchenko@hneu.net

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-2413-7648>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/3833408/olena-ptashchenko>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57215814236>

UDC 336:339.9

JEL: G32; L86; P43

Ptashchenko O. V. The Risk-Oriented System of Financial Provision in the Conditions of Information Technology Development

The publication considers the main features of the development of the modern information space and the formation of information technologies, which today are being directly combined with the formation of a risk-oriented system of financial provision. The role of information technologies in society is constant and incessantly extends to further areas of application – science, education, business, transport, communication, public administration, defense, political life, culture, everyday life, etc. However, at the methodological level, some questions arise regarding the identification and adaptation of potential information technologies to ensure positive economic development. An important influence on the development of the world market of IT technology is carried out by non-governmental organizations, in particular, associations of national associations of IT companies – the World Alliance of Information Technologies and Services, as well as others. Thus, the permanent deployment of scientific and technical progress and the impact of globalization on the IT industry determine the need to improve

the mechanisms of economic, organizational and legal regulation of the global information technology market. In this direction, the universality of regulatory economic and legal norms of the world IT industry does not always work when used by a separate country as market participant due to the imperfection of its national legislative framework together with the economic and organizational regulators in the information base. At this, the countries that join the process of harmonizing their economic and legal IT regulatory mechanisms with the world standards must implement three important groups of measures: 1) measures in the sphere of information services development, 2) measures for the development of information technologies as such; 3) measures to protect and provision producers of IT products and services. Risk-oriented management in the process of ensuring the development and implementation of information technologies for the enterprise is aimed at ensuring the implementation of the company's strategy and its sustainable development with integration into business processes and managerial decision-making. The above-described directions of integration of a risk-oriented approach into the activities of enterprise make it possible to specify steps to implement this approach with maximum efficiency for an economic entity.

Keywords: global space, globalization process, globalization, risk-oriented financial provision systems, information environment, information technologies.

Fig.: 2. **Tabl.:** 2. **Bibl.:** 16.

Ptashchenko Olena V. – D. Sc. (Economics), Associate Professor, Professor of the Department of International Economic Relations, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics (9a Nauky Ave., Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: Olena.Ptashchenko@hneu.net

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-2413-7648>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/3833408/olena-ptashchenko>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57215814236>

Глобалізація повністю змінила спосіб роботи світу. Бар'єри, які колись заважали зв'язкам і спілкуванню людей по всьому світу, були знижені. Глобалізація прижилася в усіх сферах: бізнесі, політиці, економіці та соціальній сфері. Крім того, досягнення інформаційних технологій за останні кілька десятиліть мали великий вплив на глобальний ландшафт і прогрес глобалізації. Інноваційні технології в галузі інформаційних технологій стали основним рушієм глобалізації, а тепер інформаційні технології стали ключовою складовою глобальних бізнес-стратегій компаній.

Глобалізація прискорює транзакції інформації, прискорює транспортування та розширює можливості пересування з однієї країни в іншу, щоб знайти найбільш прийнятне та прибуткове місце. Іншим значним впливом глобалізації на бізнес є здатність бізнесу розширювати можливості споживачів.

З кожною значною промисловою та технологічною зміною характеристики глобалізації змінювалися. У 2011 р. німецький уряд і Siemens запровадили термін «Industry 4.0», що переводить виробництво від аналогових і механічних технологій до цифрових.

Активний розвиток інформаційних технологій у кінці ХХ – на початку ХХІ століть привів до того, що сфера ІТ розглядається як одне з найважливіших джерел зростання міжнародної конкурентоспроможності традиційних галузей. Безумовно, рівень розвитку ІТ країни впливає на інвестиційну привабливість національної економіки, що вимагає вдосконалення відповідної нормативно-правової бази як окремої країни, так і на наднаціональному рівні. При цьому активізація розвитку сфери інформаційних технологій вимагає спеціалізованого регулювання даної галузі.

Системний аналіз міжнародного законодавства виявляє певні прогалини та суперечності, розкриває пріоритети та вимальовує певну проблематику. Будь-яка людська діяльність супроводжується обробкою, передачею та використанням інформації. Через суттєву розгалуженість відповідних економіко-право-

вих норм механізму регулювання ІТ-сфери зростає проблематика розвитку економіко-організаційного та регулюючого інструментарію розвитку світового ІТ-ринку. Водночас будь-який механізм, регулюючий правовідносини в різних галузях суспільного життя, певною мірою регулює інформаційні зв'язки учасників цих відносин.

Узагальнену структуру міжнародно-правового регулювання світового ринку інформаційних технологій наведено на *рис. 1*.

Світовий ринок інформаційних технологій падає під дію загальновизнаних норм міжнародного права, тобто є публічно-правовою сферою, де працюють міждержавні договірні відносини. А у сфері приватного права світовий ІТ-ринок регулюється між приватними відносинами окремих учасників у сегментарному поділі з урахуванням застосування національного законодавства держав – учасниць таких відносин. Раніше основний акцент у механізмі регулювання ставився на проблемах сумісності зв'язку, ліцензування діяльності в цій сфері, стандартизації та сертифікації засобів і систем зв'язку, вирішення питань їх якості, визначення повноважень і управлінської взаємодії державних структур. Сучасний же механізм економіко-правового регулювання має масу приватноправових елементів, таких як: поширення речових прав на інформаційні об'єкти та мережі; надання статусу товару інформаційним послугам; застосування режиму виняткових прав для захисту нових цифрових і віртуальних об'єктів, а також прав приватних осіб. З цього можна зазначити, що основні приватноправові проблеми міжнародної взаємодії в інформаційній сфері лежать у площині міжнародного правового регулювання порядку й умов використання інформаційних технологій, захисту прав і законних інтересів різних суб'єктів при обміні інформацією в глобальних мережах, регулюванням відносин, що складаються при

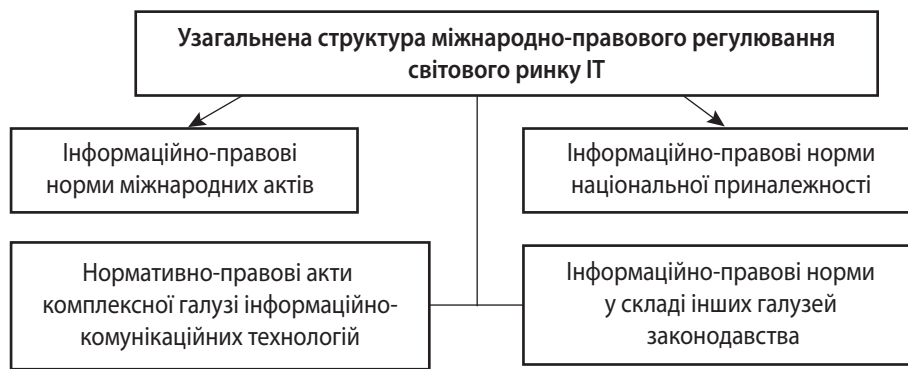


Рис. 1. Узагальнена структура міжнародно-правового регулювання світового ринку інформаційних технологій

Джерело: розроблено за даними [11].

використання глобальних інформаційних мереж на світовому ринку [8; 9; 12–14]. Усе частіше застосовується метод загального регулювання, встановлюючи на міжнародному рівні тільки рамки та єдині для всіх учасників підходи до врегулювання проблеми, опускаючи більш детальне правове регулювання на рівень національних законодавств.

Національні ринки інформаційних технологій є функціонуючими системами, які засновані на економічних законах і передбачають економічну свободу, відповідальність господарюючих суб'єктів, свободу підприємницької діяльності, ресурсозабезпечення та інше. Існує декілька моделей розвитку ринків інформаційних технологій, головні особливості яких відображено в *табл. 1*.

Отже, ринкові відносини в інформаційній сфері України під впливом глобалізації створюють проблему пошуку нових форм і методів управління виробництвом і реалізації товарів. А тому використання дієвих регуляторів на ринку ІТ для управління ним ефективно захистить його учасників, вчасно забезпечить достатній потенціал розвитку ІТ-індустрії та мінімізує негативні явища, що забезпечить не лише інформаційно-безпековий напрям, а й контроль-координаційний в даній регулюючій системі.

Саме тому актуальності набуває дослідження ризик-орієнтованої моделі фінансового забезпечення в контексті дослідження сучасного диджиталізованого простору.

Вітчизняні та зарубіжні науковці зробили значний внесок у дослідження засад розвитку світового ринку інформаційних технологій в умовах глобалізації. Можна відмітити праці таких авторів, як: О. В. Андрощук, Л. М. Ганущак-Єфіменко, Г. В. Дугінець, О. С. Козловська, А. Є. Литвин, Д. Аакер, Т. Амблер, К. Бартлетт, С. Грошал, Дж. Даніелс, Дж. О'Шонессі, М. Портер, А. Раденбау, П. Ріволі, Д. Л. Хоффманн, М. Чінкота, К. Шміттгофф та інші.

Фінансове забезпечення було досліджено такими науковцями, як Г. Волаард, Р. Лангхаммера, Н. Внукова, О. Колодізев та ін.

При цьому багато аспектів дослідження ризик-орієнтованої системи фінансового забезпечення в сучасних умовах диджиталізації та формування інформаційного суспільства через стрімкі зміни потребують особливої уваги та є актуальними.

Метою роботи є розгляд розвитку ризик-орієнтованої системи фінансового забезпечення в умовах розвитку інформаційних технологій.

Сьогодні ризик-менеджмент стоїть на порядку денному практично кожної компанії. В основному це пов'язано з тим, що в сучасних умовах багато підприємницьких процесів настільки складні, що розробити рішення для управління ризиками можуть лише спеціалізовані підрозділи. Своєю чергою, експерти наголошують на зростаючому значенні ризиків, з якими стикаються великі та малі компанії. Вони вимагають кращого корпоративного управління та кращих систем управління ризиками.

Також слід зазначити, що сьогодні інформаційне середовище має дуже швидкі темпи розвитку: сформовано ІТ-ринки та розвиваються великі та малі ІТ-компанії, які забезпечують розвиток не тільки високотехнологічної сфери, а й і фінансового сектора, що, своєю чергою, має вплив на розвиток ризик-орієнтованої моделі фінансового забезпечення. Таким чином, одним із ключових аспектів стає розгляд принципів формування ризик-орієнтованої системи фінансового забезпечення в умовах розвитку інформаційних технологій (*рис. 2*).

Метою підходу ризик-орієнтованого є надання компаніям достатніх гарантій для досягнення певних цілей:

- ✦ *стратегічних* – спільних цілей у межах місії компанії;
- ✦ *оперативних* – забезпечити ефективність фінансово-господарської діяльності та раціональне використання ресурсів, а також забезпечити безпеку активів підприємства;
- ✦ *звітності* – гарантувати цілісність і достовірність бухгалтерської (фінансової), статистичної, адміністративної та іншої звітності;

Моделі розвитку національних ринків інформаційних технологій

№ з/п	Назва моделі	Характеристика
1	Західна – англо-саксонська (ліберальна) (США, Велика Британія, Канада, Австралія, Нова Зеландія, Ірландія)	Застосовується економічно розвинутими країнами. ІТ активно поширені в усіх сферах суспільства. Спостерігається переважання імпорту ІТ-послуг і активне залучення професійних фахівців у сферу ІТ з країн із традиційно низькою заробітною платою
2	Західна – модель континентальної Європи (соціально-ринкова). Виокремлюються західноєвропейська, скандинавська та центрально-європейська моделі	Підвищена увага з боку держави до розвитку базових умов поширення нових технологій і створення інформаційного суспільства; відбувається динамічне поєднання державних інтересів і прагнень приватного та корпоративного бізнесу; варіативність і політична спрямованість програм регулювання інформаційної сфери для різних країн, обумовлених європейською геополітикою, становленням економіки знань, різними можливостями постіндустріального розвитку. Помірне залучення ІТ-фахівців
3	Східна (азійська) модель	Заснована на довгостроковому державному плануванні розвитку; реалізує ідеологічну доктрину країн Азійсько-Тихоокеанського регіону, побудована на філософських принципах діяльності держави, високому рівні інституціоналізації, домінуванні ціннісних орієнтацій
3.1	Японська модель	Спрямована на вдосконалення системи корпоративного управління за принципом ієрархічної піраміди
3.2	Китайська модель	Модель економічної співпраці держави та ринку; активне залучення внутрішніх і закордонних інвестицій
3.3	Сінгапурська модель	Характеризується високою часткою (58%) високотехнологічної продукції в обсязі експорту; значний рівень розвитку електронної торгівлі, висока конкурентоздатність; держава приділяє велику увагу використанню ІТ у соціальній сфері
4	Латиноамериканська	Розвиток аутсорсингової моделі (більше 40% доходу від усього світового ринку ІТ складають аутсорсингові проєкти). Домінує стратегія імпортозаміщення, яка орієнтується переважно на внутрішній ринок
5	Пострадянська модель	Велике значення ІТ для економічного розвитку країн. Низький рівень державної підтримки, активне використання зовнішніх замовлень; концентрація на експорті й іноземних інвестиціях, базою яких є режим офшорів. Не вносить істотного внеску у світовий ринок ІТ; переважання перепродажу обладнання та ІТ-аутсорсингу

Джерело: складено за даними [9; 11; 15; 16].

- ✦ законодавчих – відповідність чинному законодавству та місцевим правилам ведення бізнесу.
- Саме тому звернемо увагу на інтеграцію бізнесу на основі ризику:
- ✦ доцільно враховувати операційні ризики;
 - ✦ реалізовувати програм зниження експлуатаційних витрат;
 - ✦ проводити систематичний огляд бізнес-процесів шляхом аналізу необхідності та своєчасності проведення комплексних процедур контролю;
 - ✦ спільно з власниками процесів упроваджувати різні види ефективних та економічно ефективних заходів на основі аналізу та оцінки;
 - ✦ розробити єдиний методичний підхід до оптимізації розміру страхових премій у взаємодії зі страховим ринком;

- ✦ розглянути розробку та впровадження стратегій людського розвитку з використанням підходу, що ґрунтується на оцінці ризику;
- ✦ розробити систематичну оцінку ризику та план дій щодо зниження ризику до прийнятного рівня;
- ✦ запровадити механізм планування та контролю фінансових надходжень;
- ✦ використовувати моделі моделювання в економічній моделі стратегії розвитку;
- ✦ формувати профіль ризику для досягнення стратегічних цілей, що включає плани дій із чіткими дедлайнами та відповідальними людьми.

Для світового ринку інформаційних технологій важливим вимірювальним показником є індекс мережевої готовності як комплексний показник, що характеризує рівень розвитку ІТ у країнах світу в чотирьох площинах – навколишнє середовище, готов-

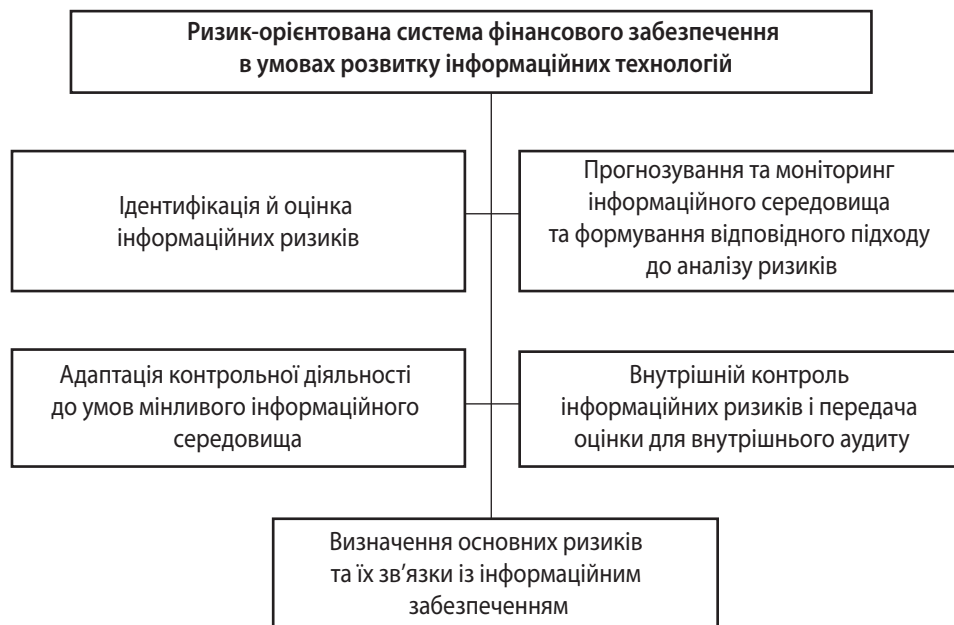


Рис. 2. Принципи ризик-орієнтованої системи фінансового забезпечення в умовах розвитку інформаційних технологій

Джерело: складено на основі [1–12].

ність, використання, вплив. За допомогою Індексу мережевої готовності оцінюються рушійні чинники та ступінь впливу мережевої готовності та можливостей ІТ у країні. При цьому враховуються рівноправна роль і відповідальність усіх «гравців» соціуму – індивідумів, бізнесу й уряду.

Оцінювання країн за Індексом мережевої готовності здійснюється Всесвітнім економічним форумом з 2002 р. Індекс мережевої готовності складається з чотирьох субіндексів, які оцінюють: середовище для розвитку ІТ; готовність суспільства до використання ІТ; фактичне використання ІТ державою, бізнесом і населенням; наслідки, які ІТ породжує в економіці та суспільстві. Перші три субіндекси – це драйвери зростання, які є передумовами для четвертого субіндексу – впливу ІТ на суспільство й економіку (табл. 2).

Ці чотири субіндекси розподілені на 12 складових і 60 змінних. Загальне значення індексу є середнім арифметичним показником чотирьох перерахованих субіндексів. Розрахункову частину Індексу виконано на підставі статистичних даних міжнародних

організацій, а також результатів щорічного комплексного опитування думки керівників, що проводиться Всесвітнім економічним форумом спільно з власною мережею партнерських організацій в оцінюваних країнах. У підсумковому звіті показники зводяться в сукупний Індекс мережевої готовності.

Враховуючи те, що кожен з показників, своєю чергою, включає кілька складових, які характеризують відповідно: політичне, регуляторне, ринкове та інноваційне середовище; готовність населення, бізнесу та органів влади до застосування інформаційних технологій; використання інформаційних технологій населенням, бізнесом та органами влади; вплив на економіку та соціальну сферу, доцільно порівнювати позиції країн окремо внаслідок притаманних їм різних форм державного управління, ставлення до власності, структури економіки та загальних законів ринку. Проте топ-10 займають високорозвинені країни переважно з Європейського Союзу, окрім Сінгапура та Сполучених Штатів Америки. Такий стрімкий розвиток пояснюється, перш за все, пандемією та переходу майже всіх сфер у онлайн.

Таблиця 2

Складові компоненти індексу мережевої готовності

1. Субіндекс Technology	2. Субіндекс People	3. Субіндекс Governance	4. Субіндекс Impact
1.1. Доступність 1.2. Склад 1.3. Інноваційні технології	2.1. Індивідуальний рівень 2.2. Рівень бізнесу 2.3. Рівень держави	3.1. Рівень довіри 3.2. Регуляторний апарат 3.3. Інклюзивність	4.1. Економіка 4.2. Якість життя 4.3. Дотримання цілей сталого розвитку

Джерело: складено за [9–16].

Таким чином, при розгляді ризик-орієнтованої системи фінансового забезпечення треба враховувати розвиток і становлення інформаційних технологій. Для промислових підприємств і підприємств ІТ-галузі ризик-орієнтована система фінансового забезпечення дозволяє сформулювати новітній інструментарій для підвищення ефективності операційної діяльності. ■

ЛІТЕРАТУРА

- Achkasova S. The governmental regulation of the insurance market in the European integration processes. *Economic Annals-XXI*. 2015. No. 7–8 (2). P. 49–52. URL: http://soskin.info/userfiles/file/2015/7-8_2_2015/Achkasova.pdf
- Achkasova S. Developing the methodical approach to assessing the financial security of insurance market. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2017. Т. 1. № 22. С. 71–78. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcapter.v1i22.109929>
- Pukala R., Vnukova N., Achkasova S. Identification of the Priority of Instruments of Regulatory Impact on the Development of Insurance in the Framework for International Requirements. *Rozprawy Ubezpieczeniowe*. 2017. Nr. 1. S. 28–40.
- Pukala R., Vnukova N., Achkasova S., Smoliak V. Improvement of the methodology for assessing the capital adequacy to cover the reinsurance default risk. *Economic Annals-XXI*. 2017. No. 165 (5–6). P. 152–156. DOI: <https://doi.org/10.21003/ea.V165-30>
- Vnukova N. M., Andriichenko Z. O., Hontar D. D. The Conceptual Framework for the Formation of a Risk-Based System for Combating Money Laundering, Terrorist Financing, and the Financing of the Proliferation of Weapons of Mass Destruction. *Проблеми економіки*. 2018. № 4. С. 201–215. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2018-4-201-215>
- Внукова Н. М., Колодізев О. М., Чмутова І. М. Аналіз міжнародного досвіду застосування ризик-орієнтованого підходу у сфері протидії відмиванню коштів, фінансуванню тероризму та розповсюдження зброї масового знищення. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Вип. 17. С. 610–617. URL: <http://global-national.in.ua/archive/17-2017/126.pdf>
- Внукова Н. М. Ризик-орієнтований підхід суб'єктів первинного фінансового моніторингу до класифікації клієнтів // Сучасні проблеми фінансового моніторингу : зб. матеріалів VI Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 23 листопада 2018 р.). Харків : Ексклюзив, 2018. С. 20–24.
- Євтушенко Г. І., Куценко В. І., Птащенко О. В. Нова парадигма вдосконалення системи менеджменту в контексті забезпечення економічного розвитку та соціальної безпеки. *Бізнес Інформ*. 2017. № 4. С. 335–340. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2017-4_0-pages-335_340.pdf
- Європейський досвід нормативно-проектного забезпечення розвитку інформаційного суспільства: висновки для України: аналітична доповідь. Київ : Національний інститут стратегічних досліджень, 2014. 76 с. URL: <http://old2.niss.gov.ua/content/articles/files/Gnatyuk-59546.pdf>

- Маркетинговий менеджмент : підручник / Ф. Котлер, К. Л. Келлер, А. Ф. Павленко та ін. Київ : Хімджест, 2008. 288 с.
- Кохановська О. В. Джерела регулювання інформаційних відносин в Україні (теоретико-правовий аспект). *Вісник Київського національного університету ім. Т. Г. Шевченка. Серія «Юридичні науки»*. 2005. № 67–69. С. 15–19.
- Божкова В. В., Птащенко О. В., Сагер Л. Ю., Сигида Л. О. Трансформації інструментарію маркетингових комунікацій в умовах глобалізації. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2018. № 1. С. 73–82. DOI: <http://doi.org/10.21272/mmi.2018.1-05>
- Птащенко О. В. Особливості розвитку міжнародного маркетингу високих технологій в умовах глобалізації. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія «Економічні науки»*. 2018. № 2. С. 72–81. DOI: [10.30857/2413-0117.2018.2.7](https://doi.org/10.30857/2413-0117.2018.2.7)
- Птащенко О. В., Телишевська Л. І., Коледіна К. О. Ефективність екологізації інноваційного розвитку підприємства // Фінанси підприємств: проблеми теорії та практики : монографія. Харків : Лідер, 2014. С. 55–69.
- Резнікова Н. В., Рубцова М. Ю., Іващенко О. А. Перспективи розвитку стратегій міжнародного маркетингу в умовах глобальної конвергенції. *Ефективна економіка*. 2019. № 7. DOI: [10.32702/2307-2105-2019.7.10](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.7.10)
- Резнікова Н. В., Рубцова М. Ю., Рилач Н. М. Інституційні важелі міжнародної конкурентоспроможності національної інноваційної системи: проблема вибору інструментів стимулювання інноваційних підприємств. *Ефективна економіка*. 2018. № 11. DOI: [10.32702/2307-2105-2018.11.14](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2018.11.14)

REFERENCES

- Achkasova, S. "Developing the methodical approach to assessing the financial security of insurance market". *Financially-credit activity: problems of theory and practice*, vol. 1, no. 22 (2017): 71-78. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcapter.v1i22.109929>
- Achkasova, S. "The governmental regulation of the insurance market in the European integration processes". *Economic Annals-XXI*. 2015. http://soskin.info/userfiles/file/2015/7-8_2_2015/Achkasova.pdf
- Bozhkova, V. V. et al. "Transformatsii instrumentarii marketingovykh komunikatsii v umovakh hlobalizatsii" [Transformation of Marketing Communications Tools in the Context of Globalization]. *Marketing i menedzhment innovatsii*, no. 1 (2018): 73-82. DOI: <http://doi.org/10.21272/mmi.2018.1-05>
- Kokhanovska, O. V. "Dzherela rehuliuвання informatsiinykh vidnosyn v Ukraini (teoretyko-pravovyi aspekt)" [Sources of Regulation of Information Relations in Ukraine (Theoretical and Legal Aspect)]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu im. T. H. Shevchenka. Seriya «Yurydychni nauky»*, no. 67-69 (2005): 15-19.
- Kotler, F. et al. *Marketingovy menedzhment* [Marketing Management]. Kyiv: Khimdzhest, 2008.
- Ptashchenko, O. V. "Osoblyvosti rozvytku mizhnarodnoho marketingu vysokokh tekhnolohii v umovakh hlobali-

- zatsii" [International High-Tech Marketing Development Trends in the Context of Globalization]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu tekhnologii ta dyzainu. Seriya «Ekonomichni nauky»*, no. 2 (2018): 72-81. DOI: 10.30857/2413-0117.2018.2.7
- Ptashchenko, O. V., Telyshevska, L. I., and Koliedina, K. O. "Efektivnist ekolohizatsii innovatsiinoho rozvytku pidpriemstva" [The Effectiveness of Greening the Innovative Development of the Enterprise]. In *Finansy pidpriemstv: problemy teorii ta praktyky*, 55-69. Kharkiv: Lider, 2014.
- Pukala, R. et al. "Improvement of the methodology for assessing the capital adequacy to cover the reinsurance default risk". *Economic Annals-XXI*, no. 165(5-6) (2017): 152-156. DOI: <https://doi.org/10.21003/ea.V165-30>
- Pukala, R., Vnukova, N., and Achkasova, S. "Identification of the Priority of Instruments of Regulatory Impact on the Development of Insurance in the Framework for International Requirements". *Rozprawy Ubezpieczeniowe*, no. 1 (2017): 28-40.
- Reznikova, N. V., Rubtsova, M. Yu., and Ivashchenko, O. A. "Perspektyvy rozvytku stratehii mizhnarodnoho marketynhu v umovakh hlobalnoi konverhentsii" [Prospects for the Development of International Marketing Strategies in the Context of Global Convergence]. *Efektivna ekonomika*, no. 7 (2019). DOI: 10.32702/2307-2105-2019.7.10
- Reznikova, N. V., Rubtsova, M. Yu., and Rylach, N. M. "Instytutsiini vazheli mizhnarodnoi konkurentospromozhnosti natsionalnoi innovatsiinoi systemy: problema vyboru instrumentiv stymuliuвання innovatsiinykh pidpriemstv" [Institutional Levers of the International Competitiveness of the National Innovation System: The Problem of Selecting the Instruments for Stimulation of Innovating Enterprises]. *Efektivna ekonomika*, no. 11 (2018). DOI: 10.32702/2307-2105-2018.11.14
- Vnukova, N. M. "Ryzik-orientovanyi pidkhid subiektiv pervynnoho finansovoho monitorynhu do klasyfikatsii kliientiv" [Risk-oriented Approach of the Subjects of Primary Financial Monitoring to the Classification of Clients]. *Suchasni problemy finansovoho monitorynhu*. Kharkiv: Ekskliuzyv, 2018. 20-24.
- Vnukova, N. M., Andriichenko, Z. O., and Hontar, D. D. "The Conceptual Framework for the Formation of a Risk-Based System for Combating Money Laundering, Terrorist Financing, and the Financing of the Proliferation of Weapons of Mass Destruction". *Problemy ekonomiky*, no. 4 (2018): 201-215. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2018-4-201-215>
- Vnukova, N. M., Kolodiziev, O. M., and Chmutova, I. M. "Analiz mizhnarodnoho dosvidu zastosuvannya ryzik-orientovanoho pidkhodu u sferi protydid vidmyvanniu koshtiv, finansuvanniu teroryzmu ta rozpovsiudzhennia zbroi masovoho znyschennia" [Analysis of International Experience of Using a Risk-Based Approach to Combating Money Laundering, Financing of Terrorism and Proliferation]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*, iss. 17 (2017): 610-617. <http://global-national.in.ua/archive/17-2017/126.pdf>
- "Yevropeyskyi dosvid normatyvno-proektnoho zabezpechennia rozvytku informatsiinoho suspilstva: vysnovky dlia Ukrainy: analitychna dopovid" [European Experience of Normative-project Support of Information Society Development: Conclusions for Ukraine: Analytical Report]. Kyiv : Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen, 2014. <http://old2.niss.gov.ua/content/articles/files/Gnatyuk-59546.pdf>
- Yevtushenko, H. I., Kutsenko, V. I., and Ptashchenko, O. V. "Nova paradyhma vdoskonalennia systemy menedzhmentu v konteksti zabezpechennia ekonomichnoho rozvytku ta sotsialnoi bezpeky" [The New Paradigm for Improving the System of Management in the Context of Ensuring Economic Development and Social Security]. *Biznes Inform*, no. 4 (2017): 335-340. https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2017-4_0-pages-335_340.pdf